20 jaar Wierde & Dijk

1999
Op 25 november 1999 werd Wierde en Dijk opgericht met veertig leden

2001
Herstelplan kolken en dobben in De Marne

2002
Demonstratie mechanische onkruidbestrijding

2003 ▲
Eerste project Agrarisch Landschappelijk Bouwen afgerond met een boekpresentatie

2004
Project Kaantjes en Raandjes waarbij in 46 kilometer sloten overjarig riet blijft staan

2008 ▲
Struweel met Vogelgekweel, ter stimulering van het laten staan en herplanten van struiken in het landschap, fotowedstrijd 'Schiet een struik'

2008 - 2016
Stimulator, coördinator en begeleider van het subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer waarin boeren subsidie krijgen voor initiatieven in die richting

2011 - 2013 ▲
Bloeiend Bedrijf: akkerranden aanleggen om nuttige insecten te trekken

2014 ▼
Presentatie Veldgids Rietsloten

2015 - 2018 ▲
Pilot beheer zomergranen ter stimulering van broedende akkervogels

2015 - 2019 ▼
Tweede project Agrarisch Landschappelijk Bouwen

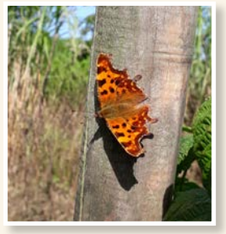

2019 ▲
Aanleg vlinderveldjes

Colofon

De Nieuwsbrief Wierde & Dijk is een uitgave van de vereniging voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer Noord-Groningen.

Redactie: PR-commissie Wierde & Dijk
Fotografie: ANOG, Addo van der Eijk, Albert-Erik de Winter
Tekst en eindredactie (tenzij anders vermeld): Addo van der Eijk
Vormgeving: Fenatic, Oostwold
Druk: De Marge, Groningen

ISSN: 1879-4408

Contactpersonen Wierde & Dijk

Bestuursleden:

Geert Bos, voorzitter	06 12 65 03 31	bos-schutter@online.nl
Aniëla Sirks, secretaris	06 13 50 42 78	info@wierde-en-dijk.nl
Harry Hoving, penningmeester	06 49 60 64 88	hhj.hoving@gmail.com
Piet Glas	0596 551 244	pietglas@eikemaheert.nl
Albert-Erik de Winter	06 30 60 57 37	aedewinter@hotmail.com
Marian van Dongen	06 13 57 40 92	bertusenmarian@ziggo.nl

Postadres:
Wierde & Dijk, Stedumerweg 28, 9919 TE Loppersum
E: info@wierde-en-dijk.nl W: www.wierde-en-dijk.nl
Secretariaat: Aniëla Sirks, Middelstum

WIERDE & DIJK
DE VERENIGING VOOR AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER NOORD-GRONINGEN

Nieuwsbrief

Twintigste jaargang - juli 2020

nr. 38

Bloemenzeeën voor boerenlandvlinders

"Het mooiste stuk ligt daar." Tonnis Musschenga, bewoner van een oude boerderij in Mensingeweer, wijst naar een veld boordevol margrieten. Prachtig vindt hij de bloemenzee, een klinkend resultaat van het Vlinderproject van Wierde & Dijk, waarbij acht percelen zijn ingezaaid. De agrarische leden helpen de burgerleden een handje.

Musschenga staat tussen de margrieten, korenbloemen, klaprozen en wikkes. Van een uitgebloeide gele morgenster stopt hij de pluizen in een zakje. "Het zaad verspreid ik op mijn oprijlaan en in wegbermen. Zo krijgen we volgend jaar nog meer bloemen."
Als één van de acht deelnemers doet hij mee met het Vlinderproject. Doel: het inrichten van percelen voor boerenlandvlinders. In zijn grote tuin, waar hij tot vier jaar geleden een minicamping runde, zaaide hij in het voorjaar van 2019 een vlinderbloemenmengsel uit.

Verschralen
Het eerste seizoen was ronduit teleurstellend. "Alleen maar gras, geen bloemen", vat Musschenga de rondtoer langs alle acht deelnemers samen. Hij twijfelde. "Ik ga niet jarenlang tegen hoog gras aankijken", dacht hij. Maar zijn geduld werd beloond. Het tweede jaar staan de bloemen er wel. Als reden geeft hij de verschraling aan. "Hoe schraler de bodem, hoe rijker de bloemenzee. Verschralen bereik je door de vegetatie te maaien en af te voeren."
Als burgerlid van Wierde & Dijk krijgt Musschenga daarvoor hulp van de boerenleden. "Jurtko Boerma, landbouwer uit Rottum, helpt mij met het maaien en afvoeren. Hij heeft een speciale maaimachine. Met mijn eigen grasmaaier is dit onbegonnen werk."

Boerenlandvlinders
Tussen Musschenga's bloemen zoemt het. Hommels, zweefvliegen, wilde bijen: ze weten de bloemen te vinden. De enige die missen, zijn de boerenlandvlinders. "Ik zie niet meer vlinders dan anders. Hopelijk volgend jaar." Een vlinderexplosie had hij ook niet verwacht. "Deze groene oase wordt omringd door een immens landbouwindustriegebied. Hoe gaan vlinders deze plek vinden?" vraagt hij zich af.

> lees verder op de volgende pagina

Tonnis Musschenga tussen zijn margrieten

Het land lag stil, maar de natuur ging door

Zo zou ik het eerste halfjaar van 2020 willen typeren. Door de lockdown viel onze 24-uurseconomie stil en moest iedereen z'n plekje hervinden. Mensen gingen weer lokaal kopen bij boerderijkraampjes of -winkels. Alle sportclubs en verenigingen vroegen geen tijd meer en dus kon je volop van de natuur genieten.
Door het droge voorjaar leken de fruitbomen en bloemen wel uitbundiger te bloeien. En zo gaat dat ook met onze vereniging. We kwamen als leden even niet bij elkaar, maar al onze projecten gingen onverminderd door. De vlinder- en bijentuinen doen het prima. Daar is veel animo voor. Het project 'Boeren-erven' staat in de steigers. Dan zijn er nog oude projecten zoals 'Kaantjes en Raandjes' en 'Gekrakeel in het Struweel'. Daar is nu ook belangstelling voor vanuit de Collectieven en het Waddenfonds. Verder zijn wij bestuurlijk betrokken bij het Waterschap Noorderzijlvest, de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland als het gaat over biodiversiteit, kwaliteit van grond en water en het landschap in het algemeen. Daar zullen nog enkele projectgroepen voor opgericht worden. Dus als er een onderwerp bij is wat u aanspreekt, laat het ons weten. Het is vaak maar voor twee of drie jaar.

Ik wens u veel leesplezier in deze nieuwsbrief.

Geert Bos

De PR-commissie is ermee opgehouden. Het bestuur wil **Hanny Hiddema, Ineke Arends** en **Tineke Haack** van harte bedanken voor hun jarenlange inzet, voor hun kundig georganiseerde excursies, voor de nieuwsbrief, voor de nieuwjaarsbijeenkomsten, voor de presentaties en voor alle hulp bij alles wat het bestuur bedacht. **BEDANKT!**

> vervolg van de voorpagina

Diana Ader voor haar huis en vlinderstrook

Anthonie Stip, projectleider van De Vlinderstichting, bevestigt de teloorgang van de boerenlandvlinders. “Het gaat er slecht mee, vooral in vier provincies: Drenthe, Overijssel, Limburg en Groningen. Vandaar dit project om ze een handje te helpen”, verklaart hij.

‘Laat je verrassen en verwonderen. En maai niet alles in één keer.’

Anthonie Stip (De Vlinderstichting)

Exit boerenlandvlinders
Boerenlandvlinders staan in Groningen onder druk. Landelijk zijn de populaties sinds 1992 – toen De Vlinderstichting startte met monitoren – meer dan gehalveerd. Stip schaart er dertien vlindersoorten onder, waaronder icarusblauwtje, bruin zandoogje en oranjetipje. “Ze komen voor in bloemrijke graslanden en akkers. Variatie in begroeiing is van belang. Als rups zijn ze afhankelijk van grassen en klavers, als vlinder hebben ze bloemen nodig voor nectar.” Met vereende krachten wil hij de dalende aantallen ombuigen; met boeren, collectieven, overheden, bedrijven en burgers. “In Groningen voerden we met de provincie een project rond boerenlandvlinders uit. We wilden grondeigenaren inspireren om boerenlandvlinders een thuis te bieden.”

Heb geduld
Via Collectief Midden Groningen haakte Wierde & Dijk aan. Het enthousiasme bij de burgerleden valt hem op. “De deelnemers willen graag op hun eigen erf actie ondernemen. Dat vind ik stimulerend. In andere provincies richten we ons vaak, via gemeenten, op openbare terreinen.” Zijn advies: heb geduld, blijf verschralen, dan komen de bloemen en vlinders vanzelf. “Vanuit die plek kunnen ze het Hogeland dan verder koloniseren. Laat je verrassen en verwonderen. En maai niet alles in één keer. Laat altijd een stukje over, dat is gunstig voor de vlinders en andere insecten.”

Eggs and bacon
Ook Diana Ader doet mee. Ze maakt zich zorgen. “In mijn borders zie ik veel minder wilde bijen en vlinders dan vroeger”, vertelt ze. Tussen Usquert en Warffum staat ze voor haar huis, waar tussen de Wadwerderweg en de N363 een strook van haar ligt. “Ideaal voor dit Vlinderproject”, zegt ze. Ader komt uit Engeland, maar is inmiddels verknocht geraakt aan het Hogeland. Zo fraai als bij Musschenga oogt de bloemenzee niet. Op het eerste gezicht groeit er alleen gras tot op heuphoogte, maar wie beter kijkt ontdekt talloze bloemen, waaronder margriet, ratelaar, koren-bloem, wikke en - “Eggs and bacon, noemen we dit in Engeland”. Gewone rolklaver, zo blijkt later. Een bloemrijk grasland realiseren blijkt op deze plek een uitdaging. “Dit is klei, heel voedselrijk. Wilde bloemen houden van armere grond. Het staat hier bovendien vol met riet en distels. Jurtko maait het voor ons.” Na een dramatische start in 2019, met enkel riet en distels, gaat het de goede kant op, stelt Ader tevreden vast. “Natuurlijk ga ik door. Ik ben nu hoopvol. Wordt het een succes, dan overwegen we om het bloemenveld uit te breiden.”

Inspiratieboek Boerenlandvlinders

Deze brochure van De Vlinderstichting, gemaakt in opdracht van provincie Groningen, is een inspiratiebron voor mensen die willen bijdragen aan een rijk, natuurlijk agrarisch landschap. De brochure bevat fraaie voorbeelden van vlindervriendelijke terreinen.

Scan de QR-code om de brochure te bekijken.

! 20 augustus: zomerexcursie vlindertuinen

We mogen weer bijeenkomsten houden in het veld. Daarom nodigen we jullie van harte uit voor de zomerexcursie. Die voert naar twee tuinen waar mengsels ingezaaid zijn die aantrekkelijk zijn voor boerenlandvlinders. Maar ook voor andere insecten, vogels en ander gespuis. Komt allen genieten van deze pareltjes op het Hogeland. Hoor over de ervaringen en krijg tips en trucs om zelf aan de slag te gaan. Dit alles onder het genot van een kopje koffie en na afloop een drankje. Een mooie gelegenheid om weer bij te praten en nieuwe ideeën op te doen.

Waar: start bij de familie Onderwater te Schouwerzijl, Zijlvestweg 44 te Schouwerzijl (Welkom in de gele schuur). Daarna door naar Sieger Wiersma, Streeksterweg 79 te Usquert (boerderij Zuidpool).
Wanneer: 20 augustus
Hoe laat: start 19.00 uur tot ca. 22.00 uur
Aanmelden: graag vóór 10 augustus via info@wierde-en-dijk.nl

20-jarig jubileum:
Samen voor een bloeiende toekomst

Kristal, porselein, verzilverd. Deze materialen horen traditioneel bij een 20-jarig jubileum. Op 4 januari 2020 vierde de vereniging een feestje. Op een prachtige locatie, Ons Schathoes van de Borg Verhildersum in Leens, één van de vele pronkjuwelen in ons Hogeland. Maar liefst negentig leden vierden mee. Een jubileum is aanleiding om terug te blikken, maar vooral ook om vooruit te kijken.

Bij een jubileum hoort een feestelijke bijeenkomst. De middag op Borg Verhildersum biedt een veelzijdig programma, met een rondleiding over de borg en de landschapstuin door Jan Hink, vrijwilliger van Verhildersum, een film over vleermuizen, een borrel en een buffet boordevol producten van de eigen boerenleden. Dat Wierde & Dijk in twintig jaar een rijke historie heeft opgebouwd, blijkt uit de toespraken van Harm Westers en Hanny Hiddema. Beide blikken ze terug op de beginjaren, de tijd rond de oprichting op 25 november 1999. Het jaar ervoor leerden ze elkaar kennen. “We droomden onze dromen over een mooiere omgeving en wilden allebei werken aan natuur en landschap”, vertelt Hiddema. Samen met Rieks Torringa en Klaas Sijpkens stonden ze een jaar later aan de wieg van de vereniging. Hun gedeelde droom: een bewandelbaar en biodivers landschap. “Met heldere sloten, dobbes en kolken, vol met waterplanten, schrijvertjes, stekelbaarsjes en kikkerdril. Vogels in het riet, op het land en het erf. En boeren die milieuvriendelijk produceren.”

‘Boeren én burgers, een gouden formule’

Hanny Hiddema

Toespraak voorzitter Geert Bos

Gouden formule
Hiddema benadrukt hoe belangrijk het is dat boeren én burgers lid zijn en samen in het bestuur zitten. “Een gouden formule”, zegt ze. Het duo is intussen afgezwaaid – Harm Westers nam in 2005 afscheid, Hiddema een jaar later. “We hebben hard moeten knokken, maar we hebben de vereniging goed achtergelaten. We hebben het met groot plezier gedaan.” Ook Piet Glas roemt in zijn toespraak de krachtenbundeling van boeren en burgers. “In volledige gelijkwaardigheid”, benadrukt hij, “zelfs het aantal leden van boeren en burgers houdt elkaar in evenwicht. Wij zijn één van de weinige boerenclubs is die niet bang is voor burgers en buitenlui. We kennen elkaar.” Wierde & Dijk kan nog niet gemist worden, stelt Glas vast. “Onze vereniging heeft het vermogen om op een unieke en eigen manier naar het Hogeland te kijken. Met liefde, zorg en verantwoordelijkheidsgevoel. Deze vereniging gaat onverdroten verder.“ Als jubileumgeschenk krijgen alle negentig bezoekers van het Collectief Midden Groningen een Buddleja (vlinderstruik) mee naar huis. Met op het kaartje ‘Samen voor een bloeiende toekomst’. Dat zal iedereen beamen.

Rondleiding Borg Verhildersum

‘Deze vereniging gaat onverdroten verder.’

Piet Glas